

KUNSTARKITEKTUR ARTARCHITECTURE KUNST ARCHITECTUREART ARKITEKTUR ARTARCHITECTURE KUNST ARCHITECTUREART ARKITEKTURKUNST A

ARKITEKTUR DK 03 2012

Photo: Thomas Olschki

Anja Bache arbejder med muligheden for at integrere kunst i byggeriet i form af bygningsdele i kunstnerisk bearbejdning. Kunstneriske komponenter med andre ord. Mediet er beton med keramisk glasur, og i første omgang er der tale om en udforsning af dets muligheder i forhold til facadeelementer. Anja Bache is working to integrate art in architecture in the form of construction elements in an artistic rendition. Artistic elements, in other words. Her medium is concrete with a ceramic glaze, and the first step is an exploration of the potential of these components as facade elements.

KJELD VINDUM ANJA BACHE INTERVIEW

ANJA BACHE BETONKERAMIK CONCRETE CERAMICS

Dit projekt lyder, som om det har ret meget at gøre med din uddannelsesmæssige baggrund, som er præget af et vist spænd. Kan du lige kort repetere den?

Jeg er civilingeniør med speciale i materialer og udvikling af materialer fra DTU, og så er jeg uddannet billedhugger fra Kunstakademiet, og endelig har jeg en ph.d. fra Arkitektskolen Aarhus.

Jeg må indrømme, at da jeg første gang hørte om dit projekt med at glasere beton, tænkte jeg, at det var en ret søg idé. Hvorfor er det ikke det?

Der er flere grunde. En ting er, at jeg kan ændre betonen med en teknik, som kan være i dialog med betonen, og som, hvis jeg vælger den rette glasur, kan fortælle, at der er beton bagved. Noget andet er, at jeg arbejder med betonen. Normalt ændrer betonens brudmekanik sig med størrelsen, og derfor kan man ikke glasere så store elementer, som jeg gerne vil. Derfor arbejder jeg med at ændre betonens brudmekanik, så emnerne kan være både stærke og store, men alligevel søje. Det gør, at jeg vil kunne lave store elementer, som kan være tynde, fordi betonen er stærk, og som kan glaseres, fordi brudmekanikken passer til den keramiske glasur. Og hvis keramiske betonelementer kan være både store og stærke (og dermed tynde), får glaseret beton jo en anden relevans, mener jeg.

Men hvad så med ovnene, elementerne skal vel stadigvæk ind i en ovn? Og så er størrelsen jo begrænset af ovnen?

Ja, det er rigtigt. Men der findes altså ret store tunnelovne. Men i enhver udvikling støder man på problemer med, at man skal bruge noget, som ikke rigtig findes endnu. Og som måske ikke findes, fordi ingen har spurgt efter det, men måske kunne udvikles, hvis behovet var der. Det betyder f.eks., at der er delmaterialer, som jeg pt. kun kan få fra NASA, og som er temmelig dyre. Der er mange kampe i det.

Your project sounds as if it's closely tied into your educational background, which is fairly broad. Could you briefly recap that background for us?

I graduated as from the Technical University of Denmark as a civil engineer specializing in materials and the development of materials, and in addition I trained as a sculptor at the Royal Danish Academy of Fine Arts, and I hold a PhD from the Aarhus School of Architecture.

I have to admit that when I first heard about your project of glazing concrete, I thought it was a pretty sick idea. Why is it not?

For several reasons. One is that that it lets me alter the concrete with a technique that can enter into dialog with the concrete, and if I choose the right glaze, it reveals that there is concrete underneath. Another point is that I work with the concrete itself. Normally, the tensile mechanics of concrete changes with the size of the elements, so I can't glaze elements in the size I would like to work with. Therefore I seek to alter the tensile mechanics of the concrete, so that I can make large items with a high degree of tensile strength. That will let me make large elements that are thin, because the concrete is strong, and which can be glazed because the tensile mechanics match the ceramic glaze. And if ceramic concrete elements can be both large and strong (and thus thin), in my opinion, glazed concrete takes on a new level of relevance.

But what about the kilns, then? The elements still need to go into a kiln, right? So the size would be limited by the size of the kiln?

Yes, that's right, although there are some pretty big tunnel kilns. But any innovative development process involves problems where you need something that doesn't exist yet. Something that may not exist because no one demanded it, but which might be developed if the need presented itself. For example, there are some materials that I can currently only get from NASA, and which are fairly expensive. There are a lot of struggles involved.

Photo by Olafur Eliasson. Photo by Olafur Eliasson. Photo by Olafur Eliasson.

Bl.a. derfor vil jeg jo så også tro, at det er en temmelig omkostningstung produktionsproces?

Ja, det er det. Fra begyndelsen var det min hovedinteresse at lave facader. Og det, jeg arbejder på nu, er prototyper til facadeelementer, helst i 1:1. Jeg forestiller mig så, at jeg på den måde viser mulighederne, og så er der andre, der ser dem og får det produceret. Men selvfølgelig vil glaserede betonelementer formodentlig blive relativt kostbare. Til gengæld er varigheden meget lang, hvilket så godt nok ikke er så højt prioriteret for tiden.

Hvorfor blev det facader, du fokuserede på?

Jamen, det var jo, fordi jeg mente, det kunne blive værdigt flot! Jeg synes, materialiteten er utrolig, og så afhjælper glasuren betonens problemer med patina. Endelig, mere praktisk, så er det let at renholde, det kan tåle vask.

Hvis elementerne kommer i produktion, forestiller du dig så, at de ikke kender deres bestemmelsessted, at de altså er generelle prefab-elementer, eller er de stedspecifikke, som kunstnere siger? Dvs. at de laves i forhold til et bestemt sted, et bestemt program?

Jeg mener, at de er rigtigt velegnede til at være stedspecifikke. De er af høj kvalitet, de er relativt dyre, og den keramiske proces rummer et potentiale for kunstnerisk bearbejdning. Så jeg tænker dem som stedspecifikke. Men på den anden side samarbejder jeg med en betonelementproducent, som måske kunne blive interesseret i at udvikle standardelementer. Så måske. Men der er også det ved det, at jeg egentlig ikke er interesseret i at lave moduler, der bare bliver sat udenpå. Min intention med elementerne er naturligvis at bidrage til bygningsens dialog med rummet omkring den, men også med bygningen selv, dens konstruktive struktur og faktisk også dens teknik. Elementerne skal altså ses som en slags kunst, der ikke er applikeret, men indgår i byg-

That's one of the reasons I would think it's a relatively costly production process?

It is. Initially, my main goal was to create facades. And what I'm working on now is prototypes for facade elements, preferably in a 1:1 scale. I think that this will let me demonstrate the potential, which would appeal to others who might then put it into production. But glazed concrete elements will probably always be relatively costly. On the other hand, their lifespan is very long, although, admittedly, that's not a top priority these days.

Why have you focused on facades?

Because I thought it could look amazing! I think that the material properties are unbelievable, and the glaze solves the problem of patina. Finally, on a more practical level, it's easy to keep clean, as you can wash it.

If the elements are put into production, do you imagine that they would not know their destination, that they would be general prefab elements, or would they be site-specific, as the artists put it, created for a specific site, a particular program?

I think they're very appropriate for site-specific purposes. They are high quality, relatively costly, and the ceramic process contains a potential for artistic processing. So I do think of them as site-specific. But on the other hand, I am working with a concrete element manufacturer who might be interested in developing standard elements. So maybe. But also, I'm not really interested in creating modules that are simply added to the outside of the building. My aim is to contribute to the building's dialog with the surrounding space but also with the building itself, its constructive structure and even its technical aspects. The elements should be seen as a form of art that is not an add-on but is integrated into the building, is part of it, and which also relates to

Tilsvarende og følgende side: Prototyper i glasret betone. Alle fotos Ole Almqvist med tilladning fra: Prototyper in glass concrete. All photos Ole Almqvist

ningen, er en del af den, og som også forholder sig til præfabrikation. Altså står projektet sådan set mellem elementbyggeri, præfabrikation, keramik og skulptur.

Ja, men også mellem kunst, eller det, man kunne kalde fri formgivning, og systemet ...
... ja, og det er dér, jeg vil være ...

... og du vil også gerne have, at dine komponenter, samtidig med at de er en del af facaden, også forholder sig til interiøret, til det, der er inde i huset? Tænker du også, at de direkte manifesterer sig som overflade også inde i huset, så den på en måde bliver en slags interfacé...?

Det har jo nok noget at gøre med, at jeg også tænker dem som skulptur...

Hvad mener du egentlig med det?

Altså, vi kender kunstnere, som arbejder i facadens regi, men som regel laver de noget i retning af et maleri eller et selvstændigt objekt, der er sat på. Jeg vil lave noget, der er et sted imellem. Noget, som nok opretholder sin egen identitet, men også går ind og griber fat i bygningen og også bliver en del af den.

Altså at skulptur og hus begynder at smelte sammen?

Ja, men ikke helt. Der er en hårfin balance. Tag en f.eks. Ólafur Elíassons elementer til facaden på den nye opera i Reykjavík - de der 'quasi bricks', som han kalder dem - så indgår de helt i bygningen som en slags særligt designede komponenter. I forhold til det vil jeg gerne have lidt mere konflikt, at der opstår nogle andre rumligheder, at mine komponenter i højere grad byder ud i rummet så at sige og bliver deres egen skulptur.

præfabrikation. So in a sense, the project spans pre-cast construction, pre-fabrication, ceramics and sculpture.

Yes, but also art, or what you might call free design and systems ...
... yes, and that's where I want to be ...

... and in addition, you want your components to relate to the interior, to what's inside the building, at the same time as they are part of the facade? Are you also thinking that they might manifest directly as a surface inside the building, forming a sort of interfacé?

I think that's because I see it as part sculpture ...

What do you mean by that exactly?

Well, we know artists who work with facades, but typically they do something that resembles a painting or an independent object that has been added on. I aim for something that's somewhere in between. Something that might maintain an independent identity but which also relates to and affects the building and becomes a part of it.

So that sculpture and building begin to merge into one?

Yes, but not completely. It's a delicate balance. Take Ólafur Elíasson's elements for the facade of the new opera house in Reykjavík, for example - the 'quasi bricks' as he calls them - they are fully integrated into the building as a set of custom-designed components. In comparison with that, I would aim for a little more conflict, something that generates new spatial features, components that break into the space more, so to speak, becoming a sculpture in their own right.

Now, fortunately, of course, the distinctions between architecture and art are no longer as sharply defined, and I have to say that I would like to see art reclaiming a higher degree of independence, to explore

Nu har vi jo heldigvis ikke længere så klare skillelinjer mellem, hvad der er arkitektur, og hvad der er kunst, og der må jeg sige, at jeg savner, at kunsten igen bliver mere uafhængig, at den i højere grad selv undersøger sine rum. F.eks. i forhold til det offentlige rum. Der er nogle særlige kvaliteter i det at have den frihed i forhold til programmet, som kunsten har. Og jeg tror, der er nogle rumlige muligheder der, som trænger til at blive udforsket yderligere – også i samarbejde med arkitekter. Det er det, jeg gerne vil arbejde med. Jeg tror, der på den måde kan skabes en anden slags bidrag til de urbane rum – en større rumlighed.

Dvs. en slags rumlige ansættelse, som er udformet specielt til de rum, de forholder sig til, og altså er specifikke? Og det er også derfor, du ikke er særlig interesseret i at lave generelle komponenter?

Ja, men det er også vigtigt at sige, at jeg taler ikke om én klart defineret skulptur i traditionel forstand, jeg taler om samlinger af objekter, der på én gang forholder sig til hinanden og bygningen/rummet...

Og det er altså væsentligt, at facaden får mulighed for at udvikle sig tredimensionalt og blive egentlig rumdannende...?

Ja, men hvis vi nu ser på det, jeg helt konkret har gang i: så er der det projekt, jeg arbejder med for Realdania med at udvikle tynde facadeelementer i stor skala af glaseret beton. Og det sker i dialog med to arkitekter, nemlig Lone Wiggers fra C.F. Møller og Kristian Hagemann fra Gottlieb Paludan. De er mine sparringspartnere, der løbende giver mig konstruktiv kritik, og det går rigtig fint. Oprindeligt var det tanken, at det skulle være generelle elementer, som ikke skulle laves til bestemte steder og altså ikke var stedspecifikke. Nu har jeg så arbejdet

its spaces more independently. For example in relation to the public space. There are some unique qualities in having the kind of freedom that art enjoys in relation to the program. And I believe there is a spatial potential there that should be explored further – also in cooperation with architects. That's what I would like to work with. I think that would enable different contributions to urban spaces – a greater spatial awareness.

A spatial emergence designed especially for the space it relates to, a site-specific approach? Is that also why you're not particularly interested in creating general components?

Yes, but I should also add that I'm not speaking about a clearly defined sculpture in a traditional sense; I'm thinking of collections of objects that simultaneously address each other and the building or space...

So, the ability of the facade to unfold in three dimensions and actually become spatially generative is an essential aspect?

Yes, but if we look at my current projects, there's the project I am working on for Realdania, which is about developing thin facade elements in glazed concrete on a large scale. The project takes place in a dialog with two architects: Lone Wiggers of C.F. Møller and Kristian Hagemann of Gottlieb Paludan. They are my partners in this project and offer constructive criticism on an ongoing basis, and that works really well. The original idea was to make general elements that were not site-specific. At this point in time, I've spent some time working at the Danish Art Workshops in Copenhagen preparing samples and prototypes for more general elements. But another goal has been to explore the technique and its potential more in depth and develop a better understanding

en tid på Statens Værksteder for Kunst og Håndværk her i København med at lave oplæg og prototyper til netop mere generelle elementer. Men det er også for at udforske teknikken og dens muligheder mere og komme tættere på. Det næste bliver så forhåbentlig at udvikle specifikke elementer i relation til nye bygninger og i samarbejde med arkitekterne. Det skal være elementer, som også kan bidrage til bygningerne med nye vinkler i forhold til det offentlige rum.

Det er vel så også udtryk for det, du siger med, at du gerne vil have fat i det offentlige, det urbane rum, men hvad mener du egentlig med det?

Jeg mener jo tit, at de her nyere planlagte byrum simpelthen er for pæne. Den velordnede pænhed kan godt trænge til at blive brudt. De trænger til nogle andre kompleksiteter. Noget, der udfordrer folk mere... Jeg savner også tyngde i mange nye facader. Det bliver for tyndt for mig. Og en af grundene til, at jeg arbejder med beton, er jo, at jeg på den måde får bedre fat i bygningen og kan formidle dens tyngde og vægt i facaden.

Noget af det, der interesserer mig meget ved det her, er, også i forhold til elementer i stor skala, keramikens mulighed for at få nye kvaliteter frem i betonen som materiale.

The next step, hopefully, will be to develop elements in relation to new buildings and in cooperation with the architects. The goal is to create elements that can contribute to buildings by adding new perspectives in relation to the public space.

I guess that also reflects your point about aiming to address the public, urban space, but what do you mean by that exactly?

I mean that in many cases, these recently planned urban spaces are simply too neat and tidy. These well-ordered spaces need a new level of complexity. Something that's a little more challenging... I also think that many of the new facades lack gravity. They're too delicate for my taste. One of the reasons that I work in concrete is that it lets me really grasp the building and convey its gravity and mass in the facade.

One of the aspects that fascinate me in this field, also with regard to large-scale elements, is the ability of the ceramic to bring out new qualities in concrete.

Translated by Dorte Herholdt Silver

